

Kada se kaže seoska žena, onda se odmah pomisli na negdašnji tip seoske žene, vredne, radne, dobre domaćice, ali starinskih načela. Potpuno atipična od ovog simbola za seosku ženu je Mara Milovanović, predsednica Udruženja seoskih žena "Sremica" iz Pećinaca. Ona jeste da se ubraja u red seoskih, u red starijih žena, ali je, za razliku od mnogih, mnogo mlađih poslovnih ljudi, imala svoju vizit kart, imala svoj meil, što je za mnoge još misaona imenica, imala stajling jedne moderne žene i bila spremna za razgovor na svaku temu vezanu za ženu u seoskim domaćinstvima. A sve napred, izneto, uopšte ne treba shvatiti kao neko hvalisanje ili veličanje, jer, Mara kaže da svaka seoska žena, ako drži do sebe, mora da poseduje upravo te osobine i još mnogo više toga, ukoliko želi da bude uspešna.

Moje prvo pitanje za Maru Milovanović je bilo: Šta za žene znači da učestvuju na manifestacijama?

-Naše udruženje učestvuje od prvog dana na „Sremskom kolaču“ i nizu drugih manifestacija u Vojvodini i Srbiji. Ipak, ova u Rumi nam je najdraža, smatramo da je naša i da smo mi dali svoj puni doprinos da ona postane sremski, pa i vojvođanski brend. Kada se pojavimo na festivalu, za nas je to nagrada i satisfakcija za sve ono što satima i danima radimo, da pokažemo šta znamo da radimo, da pokažemo starinske radove, strinske kolače koje mesimo, da stvorimo nova poznanstva, a i da se vidimo sa onima sa kojima se već poznajemo. Ja poznajem članice mnogih udruženja iz cele Vojvodine i u stalnoj smo vezi.

***Šta bi trebalo učiniti da se žene osećaju ostvarenijim i ispunjenijim?**

- Žene sve što rade i spremaju, rade i spremaju o svom trošku. Sve što mesimo je o našem trošku, a imamo i putne troškove. Treba nam podrška, trebaju nam pare. Mi jedan deo nadoknadimo,

ali to je malo, trebalo bi da imamo mogućnost da naše proizvode prodamo. Međutim, jako se danas teško prodaje bilo šta. Pokušamo, a na kraju svakog našeg festivala ili nastupa na nekoj od manifestacija na kojima učestvujemo, dobar deo toga što smo spremile, podelimo.

***Ko bi trebao da vam pomogne oko prodaje?**

-Na to pitanje ne znam da vam odgovorim. Ono što znam je da jako teško prodajemo ručne radove, a kada se radi o kolačima situacija je još teža. Kada ih delimo besplatno, planu u trenu, a ako prodajemo, to već ide teže. A prodajemo ih i po 20 dinara komad, tako da ne znam šta bi i koliko trebalo da košta da bi se prodalo.

***Vi ste iz jednog malog mesta, a izgledate kao moderna, poslovna žena, atipična za predstavu o seoskoj ženi. Šta mislite da je potrebno ženama da izađu iz kuće i iz anonimnosti?**

-Ja sam prilično aktivna. Za vikend sam bila na seminaru na nivou Pokrajine, gde se pričalo o

tome kako da uključimo sve žene sa sela da rade, ali i da ih izvučemo iz kuće. Ali, teško je to realizovati, jer, pre svega, ne možemo da ubedimo žene. Moraćemo da ubedimo i muškarce da razbijemo taj stereotip o seoskoj ženi i njenom sedenju u kući. Žene koje su uključene u razna udruženja se druže, stiču nova poznanstva, razmenjuju iskustva i ništa se ružno tamo ne dešava. Međutim, teško je razbiti te vekovne barijere koje su tipične za srpska selo.

***Šta tradicionalno neguju žene u vašem kraju?**

-Mi imamo naše specijalne kolače koje se rade na kuruovini, da dobro ste čuli – kuruovini, jer tako mi to kažemo, zatim, mesimo šampite koje mogu da stoje 10 i više dana, carigradsku, što meni nešto slabo uspeva iako se trudim, mesimo krofne, štrudle sa makom, orasima, suvim grožđem, salenjake, sve one kolače od nekada.

***Kada neka grupa turista obilazi Pećince, da li dođe kod vas da se interesuje za rad Udruženja?**

-Mi u Pećincima imamo Muzej hlega i tamo redovno svraćaju autobusi, ali kod nas organizovano ne dolaze. Naše Udruženje žena je dobilo suvenirnicu kod Muzeja hleba, a ja se nadam da ćemo tamo uskoro moći da prodajemo naše radove, jer tamo dolaze ekskurzije, više je prometa, ali videćemo kako će sve to da ispadne. Nama je potreban nam neko ko će da koordinira naše radove, neko ko će umeti naše rukotvorine i proizvode da proda. Mi imamo Turističku organizaciju Pećinaca, osnovanu prošle godine, ali oni tek definišu svoje aktivnosti. U Kupinovu čak imamo etno kuću, što nažalost nemamo u Pećincima, već samo etno sobu u malom prostoru, pa tražimo veći.

***Ispada da su žene čuvari srpske tradicije i običaja?**

-Tako je. Mi smo te koje smo nosioci ovog dela posla. Mi radimo na negovanju i održavanju kulturne baštine i bogatstva naroda i narodnosti u Srbiji. Uskoro članice našeg udruženje putuju za Sloveniju na izložbu vezenih zavesa. Sa ženama Slovenije sprijateljile smo se u Vrnjačkoj Banji, sa njima se družimo pet godina i sada ćemo ih konačno posetiti. Na put idemo o sopstvenom trošku, ali se nadamo, dobili smo obaćanje, da će nam opština refundirati troškove. Mi smo spremne da svugde i na svakom koraku dostojno reprezentujemo kulturu i tradiciju naše zemlje, a na nadležnima je da tu našu dobru volju i energiju prepoznaju i iskoriste na pravi način u promotivne svrhe-naglasila je Mara Milovanović.